

УДК 632.11: 633.16

Дубовий В. І., доктор с.-г. наук, професор, завідувач кафедри загальної екології

e-mail: vidubovy@gmail.com

Чайка О. В., канд. с.-г. наук, доцент кафедри захисту рослин

Житомирський національний агроєкологічний університет

e-mail: al_chaika@mail.ru

Янішевський Л. І., директор

Житомирський обласний центр експертизи сортів рослин

АГРОЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО РІЗНОГО ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ ПЕРЕХІДНОЇ ЗОНИ ПОЛІССЯ

Відомо що, агрометеорологічне обґрунтування продуктивності є важливим фактором для сільськогосподарського виробництва. З його допомогою можна прогнозувати величину врожайності, виходячи із запасів вологи в метровому шарі ґрунту в період від виходу в трубку до колосіння, його родючості, а також селекційної цінності сортозразка.

Тому, у своїх дослідженнях ми поставили за мету вивчити вплив агрометеорологічних умов вирощування материнських рослин ячменю ярого сортів, створених у різних еколого-географічних зонах на врожайні якості насіння ячменю ярого в умовах перехідної зони Житомирського Полісся.

Дослідження проводили в умовах філії Українського інституту експертизи сортів рослин Житомирський обласний центр експертизи сортів рослин (с. Зарубинці Андрушівського району) протягом 2005–2008 рр. Ґрунт дослідної ділянки лучно-чорноземний легкосуглинковий. Агротехніка загальноприйнята для регіону та культури. В основу наших досліджень були взяті ті науково-селекційні центри, які щорічно передавали три і більше сортів, а

саме: Миронівський інститут пшениці ім. В.М. Ремесла (МІП), Науково-методичний центр «Селекційно-генетичний інститут» (м. Одеса), НМЦ «СГІ», Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва (ІР), Краснодарський науково-дослідний інститут сільського господарства ім. П. П. Лук'яненка (КНДІСГ).

У результаті проведених досліджень встановлено, що агроєкологічні умови, в яких створюються сорти ячменю ярого, суттєво впливають у подальшому на продуктивність та скоростиглість рослин при вирощуванні їх в конкретній еколого-географічній зоні. Так, при вирощуванні сортів НМЦ «СГІ» в перехідній зоні Полісся, сприятливими були умови, які характеризувались порівняно підвищеною температурою повітря та зменшеною кількістю опадів. Для сортів рослин, створених в МІП і ІР, сприятливими були умови, які включали незначне зниження температури повітря та достатню кількість опадів у період вегетації.

Сорти КНДІСГ в перший рік вирощування у цих умовах забезпечили порівняно більшу висоту рослин ніж в наступних роках, тоді як продуктивність їх була практично однаковою.

УДК 633.11:631.86:581.1.04

Дубовик Д. Ю., науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БІОДОБРІВ ПРИ ПРОТРУЮВАННІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Виробництво високоякісного зерна стає дедалі гострішою проблемою в рослинництві. Розробка регіонально адаптованих ресурсозберігаючих технологій вирощування нових сортів пшениці м'якої озимої з використанням сучасних засобів біологізації для конкретних ґрунтово-кліматичних зон та мікрозон дасть змогу реалізовувати генетичні можливості селекційних новинок.

Обробка насіння сортів пшениці озимої біодобривами Ріверм (0,3 л/т) та Біокомплекс БТУ (0,8 л/т) підвищувала врожайність у середньому по сортах на 0,43–0,56 т/га, а за сумісного застосування із протруйником Юнта Квадро (1,5 л/т) – на 0,85–1,01

т/га до контролю. Максимальну врожайність – 5,96 т/га за роки в середньому по сортах отримано на варіанті обробки насіння Юнта Квадро (1,5 л/т) + Біокомплекс БТУ (0,8 кг/т), на контролі – 4,95 т/га.

Розрахунки показують, що умовний прибуток на всіх варіантах обробки збільшувався на 1064–2038 грн./га порівняно з контролем. Максимальний прибуток в середньому по сортах – 7749 грн./га отримано за обробки насіння біодобривом Біокомплекс БТУ, що на 2038 грн./га перевищував контрольний варіант.

Отже, в умовах Правобережного Лісостепу України обробка насіння біодобривами в комп-